Gemeente Gorinchem

Raadsvoorstel: Z/25/798412/D-1000137
Onderwerp: **Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem vanaf 2026 en Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026**

Datum: 25 november 2025
Portefeuillehouder: Marjo Molengraaf
I&O: 13 november 2025
B&A / Raadsvergadering: 4 december / 16 december 2025
Opsteller: Strategisch adviseurs
Geeft voorstel begrotingswijziging: Nee

Onderwerp:

Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem vanaf 2026 en Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026

Voorstel:

Wij stellen u voor:

1. Het Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem vanaf 2026 (D-1000404) vast te stellen.
2. De Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026 (D-1000407) vast te stellen.
3. Het Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem 2020 (D-686488) in te trekken.
4. De Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2020 (D-686639) in te trekken.

Aanleiding:

De gemeente Gorinchem verstrekt subsidies aan organisaties, verenigingen en initiatieven die bijdragen aan het welzijn, de leefbaarheid en de ontwikkeling van de stad. Het huidige subsidiebeleid, inclusief de Algemene subsidieverordening (ASV), is vastgesteld op 28 mei 2020 en sinds 15 juli 2020 van kracht. Sindsdien zijn wet- en regelgeving, maatschappelijke omstandigheden en bestuurlijke inzichten veranderd. Daarom is actualisatie van het subsidiebeleid noodzakelijk.

Doel van het voorstel

Met dit voorstel wordt de gemeenteraad gevraagd het nieuwe beleidskader subsidies en de geactualiseerde ASV vast te stellen. Samen vormen deze documenten het juridische en beleidsmatige fundament voor de uitvoering van gemeentelijke subsidies vanaf 2026. Het beleidskader legt de uitgangspunten en keuzes vast die in de ASV zijn uitgewerkt.

Belangrijkste wijzigingen in het beleidskader

Het nieuwe beleidskader brengt diverse verbeteringen aan:

- **Heldere structuur:** het subsidiestelsel is herzien en bestaat nu uit vier lagen: Europese regelgeving, de Algemene wet bestuursrecht, het beleidskader subsidies, de Algemene subsidieverordening en de subsidieregelingen.
- **Duidelijkere toetsingscriteria:** criteria voor subsidieverlening zijn aangescherpt en uitgebreid, met meer aandacht voor effectmeting en aansluiting bij gemeentelijke beleidsdoelen.
- **Proportionele verantwoording:** de verantwoordingsvereisten zijn afgestemd op de hoogte van de subsidie. De grens voor deze verantwoordingsplicht is verhoogd van € 50.000 naar € 100.000.

Stadhuisplein 1
Postbus 108
4200AC Gorinchem
T 140183
F 0183-630540
E gemeente@gorinchem.nl
I www.gorinchem.nl

Verantwoordingsregime subsidie	
tot en met 5.000	Direct vastgesteld
	Ambtshalve vastgesteld na melding activiteit heeft plaatsgevonden
	Ambtshalve vastgesteld na overleggen bijv. foto
	Steekproefsgewijze controle
tussen 5.000 en 50.000	Inhoudelijke verantwoording; voldaan aan activiteiten en verplichtingen
	Financiële verantwoording; activiteiten met uitgaven en inkomsten
vanaf 50.000	Inhoudelijke verantwoording; voldaan aan activiteiten en verplichtingen
	Financiële verantwoording; activiteiten met uitgaven en inkomsten
	Goedkeurende beoordelingsverklaring over activiteiten, en verbonden baten en lasten
vanaf 100.000	Inhoudelijke verantwoording; voldaan aan activiteiten en verplichtingen
	Financiële verantwoording; activiteiten met uitgaven en inkomsten
	Balans met toelichting
	Goedkeurende controleverklaring over activiteiten, en verbonden baten en lasten

- **Meerjarige subsidies:** meer nadruk op meerjarige toekenningen bij stabiele beleidsdoelen met structurele financiering. Er is ruimte voor tussentijdse evaluatie en bijsturing als resultaten achterblijven.
- **Transparantie en effectmeting:** subsidieaanvragen en -verantwoordingen moeten inzichtelijk maken hoe activiteiten bijdragen aan gemeentelijke doelen.
- **Toegankelijkheid:** het beleidskader is compacter en begrijpelijker geschreven, met verduidelijkte terminologie (zoals soorten accountantsverklaringen) en aandacht voor heldere communicatie.
- **Aanvullende bepalingen:** het jaarverslag van organisaties in de hoogste subsidiecategorie moet openbaar worden gemaakt; toepassing van de Wet Normering Topinkomens (WNT) is verduidelijkt; en Social Return on Investment (SROI) is toegevoegd als ‘kan-bepaling’.

Wijzigingen in de Algemene subsidieverordening
De bijbehorende actualisatie van de ASV sluit aan op het herziene beleidskader. De wijzigingen betreffen onder andere modernisering van definities, vereenvoudiging van procedures, verduidelijking van bevoegdheden en een betere aansluiting bij de Algemene wet bestuursrecht en Europese regelgeving. Een overzicht van de wijzigingen in de Algemene subsidieverordening is opgenomen in de *was-wordt-lijst ASV Gorinchem 2020–2026* (D-1000420).

Aanpassingen naar aanleiding van de I&O
Naar aanleiding van de I&O op 13 november 2025 zijn enkele (tekstuele) aanpassingen gedaan aan de ASV.

Deze zijn inzichtelijk gemaakt door middel van gele arcering in het document.

Beoogd effect:

Het voorstel beoogt een helder, objectief en transparant subsidieproces, met een stevige juridische basis die voldoet aan de actuele wet- en regelgeving. Hierdoor wordt de rechtmatigheid van subsidieverlening geborgd en draagt het bij aan een efficiënte en maatschappelijk verantwoorde inzet van subsidiegelden in Gorinchem.

Argumenten:

1.1. Met het beleidskader wordt vastgelegd wat de gemeente belangrijk vindt in relatie tot subsidieverlening
Het nieuwe beleidskader voor subsidies legt de nadruk op objectieve verdeelregels en de motivatie van afwijkingen. Cofinanciering wordt gestimuleerd en er wordt van aanvragers verwacht dat ze zelf in geld of natura (zoals inzet vrijwilligers) bijdragen. Subsidies moeten bijdragen aan gemeentelijke doelen en kunnen gericht zijn op specifieke doelgroepen, maar moeten toegankelijk blijven. Tijdelijkheid van subsidies wordt ingezet om vernieuwing te stimuleren. Evaluatie van subsidies wordt standaard en periodiek uitgevoerd voor meer transparantie en verantwoording.

1.2. Het beleidskader sluit aan bij maatschappelijke en wettelijke ontwikkelingen
Sinds 2020 zijn de maatschappelijke context en wetgeving veranderd. Het nieuwe beleidskader houdt rekening met actuele eisen uit de Algemene wet bestuursrecht en Europese regelgeving en maatschappelijke trends zoals transparantie.

1.3. Uitgangspunten en procedures zijn helder vastgelegd
Het nieuwe beleidskader biedt duidelijkheid over voorwaarden, beoordelingscriteria en procedures. Dit voorkomt willekeur, maakt het proces inzichtelijk en zorgt voor gelijke behandeling van aanvragen. De toepassing van de hardheidsclausule wordt beperkt om precedentwerking te voorkomen. Het streven om vaker een subsidie voor meer dan één jaar toe te kennen (onder het voorbehoud dat de gemeenteraad voldoende middelen beschikbaar stelt), zorgt ervoor dat partijen meer zekerheid krijgen.

1.4. Subsidies hebben een duidelijkere verbinding met gemeentelijke doelen
Het beleidskader legt een directe verbinding tussen subsidies en de ambities uit de Integrale Samenlevingsvisie en de Omgevingsvisie. Door heldere criteria en evaluaties wordt de maatschappelijke impact vergroot. Cofinanciering wordt gestimuleerd om de middelen effectiever in te zetten.

2.1. Definities, regels, procedures en bevoegdheden zijn aangescherpt en gemoderniseerd
De nieuwe ASV bevat scherpere definities en sluit beter aan bij de wet- en regelgeving. De systematiek is vereenvoudigd en geüniformeerd. De opbouw van het subsidiestelsel versterkt de rol van de raad als kadersteller en toezichthouder. De nieuwe subsidieverordening is standaard ook van toepassing op begrotingssubsidies en incidentele subsidies. De bevoegdheden van het college zijn duidelijker vastgelegd. De juridische positie van de gemeente wordt steviger in geval van geschillen.

2.2. Het aanvragen van subsidies wordt gebruiksvriendelijker
Door meer uniformiteit en verduidelijking van de voorwaarden, wordt het aanvragen van een subsidie duidelijker. De aanvraag- en beslistermijnen zijn afgestemd op de praktijk en de P&C-cyclus, waardoor kan worden ingespeeld op actuele behoeften en de subsidieontvanger meer tijd heeft om een aanvraag op te stelen. Voor lagere subsidies zijn de procedures vereenvoudigd, waardoor de drempel voor initiatieven lager is, terwijl de rechtmatigheid van de besteding van deze subsidies wordt gewaarborgd door steekproefsgewijze controles.

2.3. Eisen aan aanvraag, verantwoording en controle zijn aangescherpt

De aanvraagvereisten zijn uitgebreid en de verantwoordings- en controle-eisen zijn afgestemd op de subsidiehoogte. Hiermee wordt de gemeente beter in staat gesteld om te toetsen of publieke middelen doelmatig besteed worden.

2.4. Er blijft ruimte voor maatwerk en snelle besluitvorming
De ASV en Awb bieden ruimte voor maatwerk bij bijzondere situaties en innovatieve initiatieven.

Risico's:

2.1. De grens voor een accountantsverklaring wordt niet dusdanig opgehoogd zoals sommige partijen zouden willen
Een accountsverklaring is een belangrijk middel voor de gemeente om de rechtmatigheid en doelmatigheid van uitgaven publieke van publieke te controleren. Er is gehoor gegeven aan verzoeken om de grens voor de benodigde verklaring te verhogen. De grens is nu verhoogd naar € 100.000 voor een controleverklaring en voor subsidies tussen €50.000 en €100.000 wordt een lichtere vorm vereist, namelijk een beoordelingsverklaring. Dit vermindert de lasten voor organisaties in dat bereik. Bij meerjarige subsidies is het belangrijk de grensbedragen in relatie tot de gehele subsidietermijn te bekijken, hierdoor zijn de kosten voor de verklaring over het gehele subsidiebedrag in verhouding lager.

Financiën:

De actualisering van het subsidiebeleid en de Algemene subsidieverordening gebeurt binnen de bestaande financiële kaders, zonder invloed op het totale subsidievolume. De jaarlijkse subsidiebudgetten worden bepaald in de Perspectiefnota en gemeentebegroting.

Participatie:

Het beleidskader subsidies en de Algemene subsidieverordening ondersteunen de uitvoering van inhoudelijk beleid, waarvoor participatie van belanghebbenden primair plaatsvindt tijdens de ontwikkeling van visies, zoals de Integrale Samenlevingsvisie en Omgevingsvisie en (beleids)programma's. Inwoners, (maatschappelijke) organisaties en andere stakeholders worden hierbij actief betrokken via bijeenkomsten, consultaties en digitale platforms.

Voor de totstandkoming van het beleidskader en de verordening zelf is geen apart participatietraject doorlopen, aangezien deze documenten de uitgangspunten, regels en procedures vastleggen voor de uitvoering van bestaand beleid. Signalen en verbeterpunten die wij de afgelopen jaren van subsidieontvangers en maatschappelijke partners hebben ontvangen zijn uiteraard meegenomen. Op deze manier zijn praktijkervaringen en wensen van betrokkenen verwerkt.

Communicatie:

Gedurende het traject van de actualisatie van het subsidiebeleid is op verschillende momenten gecommuniceerd met subsidieontvangers. In 2024 zijn subsidiepartners geïnformeerd over de taakstelling op subsidies, heroverweging van subsidies en het proces van beleidsactualisatie.

Bij de aanbieding van het nieuwe beleidskader en de verordening aan de raad ter voorbereiding op de I&O zijn deze documenten gelijktijdig gedeeld met subsidiepartners, samen met een brief over de wijzigingen en het vervolg.

Er is/wordt een inloopspreekuur georganiseerd voor vragen van subsidiepartners en andere belangstellenden. Subsidieontvangers kunnen ook contact opnemen met hun reguliere ambtelijke contactpersoon voor toelichting.

Duurzaamheid:

Dit voorstel heeft geen directe relatie met duurzaamheid of klimaatdoelstellingen. Het betreft procedurele en juridische instrumenten die de regels voor subsidieverlening vastleggen, ongeacht het inhoudelijke beleidsterrein. Daarom is duurzaamheid niet van toepassing op dit voorstel.
Vervolgproces:
Na vaststelling door de raad worden het beleidskader en de Algemene subsidieverordening via de gebruikelijke route gepubliceerd in het gemeenteblad en wordt de gemeentelijke website aangepast. Het college actualiseert de huidige nadere regels en werkt deze om tot subsidieregelingen, zodat deze aansluiten op het nieuwe beleidskader subsidies en de Algemene subsidie verordening. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de uitspraak van de Raad van State inzake schaarse rechten rondom begrotingssubsidies. In het verdere traject wordt beoordeeld voor welke huidige begrotingssubsidies op er op basis van objectieve, toetsbare en redelijke criteria beargumenteerd kan worden dat er slechts één serieuze gegadigde is. Voor begrotingssubsidies waarbij dit niet het geval is zal een nieuwe subsidieregeling ontwikkeld worden. De consequenties hiervan worden betrokken bij de Perspectiefnota 2027.
Bijlagen:
1. Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem vanaf 2026 (D-1000404) 2. Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026 (D-1000407) 3. Was-wordt-lijst ASV Gorinchem 2020-2026 (D-1000420)

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel van het college d.d. 4 november 2025
Gelet op de wettelijke bepalingen

Besluit:

1. Het Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem vanaf 2026 (D-1000404) vast te stellen.
2. De Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026 (D-1000407) vast te stellen.
3. Het Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem 2020 (D-686488) in te trekken.
4. De Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2020 (D-686639) in te trekken.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 16 december 2025

Griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(200,50)}}

Voorzitter,
{{esl:Signer2:signature:size(200,50)}}